

Школа Добра і Зла. Книга 3

КУПИТИ

Про книгу

Директор Школи Зла повернувся, а разом із ним наближаються зміни в усьому чарівному світі: винищити будь-яке Довго та Щасливо і стати володарем світу Зла. Завадити цьому може лише Агата та Софі, бо це їхня казка.

БЕСТСЕЛЕР «NEW YORK TIMES»

ШКОЛА ДОБРА і ЗЛА

ОСТАННЄ ДОВГО ТА ЩАСЛИВО

ЗОМАН ЧЕЙНАНІ

Зоман Чейнані

ШКОЛА ДОБРА І ЗЛА. ОСТАННЄ ДОВГО ТА ЩАСЛИВО

Серія «Школа Добра і Зла»

Опубліковано за домовленістю з HarperCollins Publishers.

Уперше опубліковано в Сполучених Штатах Америки у 2015 році під оригінальною назвою «The School for Good and Evil: The Last Ever After»

Усі права застережено.

Директор Школи Зла повернувся, а разом із ним наближаються зміни в усьому чарівному світі: винищити будь-яке Довго та Щасливо і стати володарем світу Зла. Завадити цьому може лише Агата та Софі, бо це їхня казка. Але після останньої битви з Директором дівчата розійшлися злісними ворогами по різні боки світів: Агата запроторена до Гавалдона разом із Тедросом, а Софі має шанс стати королевою Зла всього казкового світу завдяки пропозиції Директора Школи. Але кінець казки не написаний, і Агата вимушена повернутися до Школи, щоб завадити планам Директора. Допоможе їй в цьому Софі чи боротиметься на стороні Зла?

© The School for Good and Evil

Text copyright © 2015 by Soman Chainani

Illustrations copyright © 2015 by Iacopo Bruno

© Маруніч Т. В., переклад, 2021

© ТОВ Видавництво «Ранок», 2022

У вічній хащі лісовій,
Там Школа є Добра і Зла.
Немов близнючки, вежі дві
Звелись у небо спроквола.
Одна для чистих і святих,
Для нечестивців друга Школа.
Якщо тікати здумав ти —
Не мрій, не вирвешся ніколи.
Та вихід є один — будь ласка:
Зумій зануритись у казку.

1

Директор Школи і королева

Цілком природно сумніватися у правдивості свого кохання, коли ти не знаєш: твій обранець — молодий хлопець чи старий дід.

«Безумовно, він виглядає молодим», — думала Софі, дивлячись на стрункого хлопця без сорочки, осяяного слабким сонячним світлом. Юнак саме визирав із вікна вежі. Софі роздивлялася його бліду

глянсову шкіру, вузькі чорні бриджі та настовбурчене густе, біле як сніг волосся,

його помережані венами руки та холодні блакитні очі... На перший погляд здавалося, що йому не більше шістнадцяти років. Однак внутрішнє єство цього гарного незнайомця мало душу аж ніяк не шістнадцятирічного віку — значно, значно старшу.

Тож протягом трьох тижнів Софі відмовлялася пристати на його пропозицію. Хіба ж могла вона поєднатися узами з хлопцем, усередині якого жив Директор Школи?

З іншого боку, що більше вона дивилася на нього, то менше вбачала в ньому Директора Школи. Усе, що Софі могла бачити, — що її руки просить свіжий, вічно молодий парубок із гострими вилицями та повними губами — гарніший за принца, могутніший за принца, і, на відміну від принца (ви-знаєте-якого), він належав їй.

Софі почервоніла, згадавши, що вона сама-самісінька у цьому світі. Усі покинули її. Кожне відчайдушне зусилля бути доброю каралося зрадою. Вона не мала ані сім'ї, ані друзів, ані майбутнього. І тепер цей чудовий юнак — її єдина надія на кохання. Паніка охопила її, у горлі пересохло. Вона не мала вибору. Софі глтинула і повільно ступила до нього.

«Поглянь на нього. Він не старший за тебе, — заспокоювала вона саму себе. — Хлопець твоїх мрій». Із дрожем у руках вона простягла пальці до його оголеного плеча і раптом завмерла. «Його повернули до життя лише чари, — подумала Софі й знову заховала долоню у рукав. — Але наскільки довго діятимуть чари?»

— Ти ставиш собі не ті запитання, — промовив спокійний голос. — Чаклуни не зважають на час.

Софі підняла очі. Парубок не дивився на неї, він розглядав невиразний сонячний диск, світло від якого ледь пробивалося крізь ранковий туман.

— Відколи ти почав чути мої думки? — знервовано запитала Софі.

— Мені не потрібно чути думки, щоб дізнатися, чим заповнений мозок Читача, — відповів він.

Софі стала поруч із ним, загорнута в чорну мантию. Вона відчула холод, що випромінювала його мармурова шкіра, і згадала шкіру Тедроса, завжди спітнілу та засмаглу, теплу, наче хутро ведмеда. Її тілом прокотився гарячий спалах — чи то лють, чи то жаль, чи то ні те

ні те. Вона примусила себе наблизитися до юнака і торкнутися його блідих грудей.

Він досі не дивився на неї.

— Що сталося? — запитала Софі.

— Сонце, — кивнув він, спостерігаючи, як мерехтить воно крізь туман. — Щодень воно піднімається більш невиразне, ніж попереднього дня.

— Якби ти мав сили примусити сонце сяяти, — пробурмотіла Софі, — можна було би щодень улаштувати чаювання.

Хлопець кинув на неї невдоволений погляд. Софі залякла, нагадавши собі, що, на відміну від її колишньої найкращої подруги зі Школи Добра, її новий залицяльник не був ані добрим, ані дружнім. Вона швидко глипнула у вікно, здригаючись від крижаного вітру.

— Ой, далебі, сонце узимку завжди слабшає. Не потрібно бути чаклуном, щоб знати про це.

— Можливо, Читач люб'язно пояснить нам також ось це, — відповів він і попрямував до білого кам'яного столу в кутку, де довге гостре перо, схоже на в'язальну спицю, висіло над розгорнутою книжкою.

Софі схилилася над казкою, розглядаючи кольорове зображення на останній сторінці: вона цілується з Директором Школи, який знову стає юним, а її найкраща подруга зникає — повертається додому разом із принцом.

Кінець

— Три тижні тому Казкар написав наше лиходійське Довго і Щасливо, — промовив хлопець. — За лічені дні він мав розпочати нову казку, де кохання мало б стати на службу Зла. Наше почуття мусило знищити Добро — казка за казкою. Кохання мало перетворити перо на зброю Зла, а не стати нашим прокляттям. — Його очі звузилися до розміру щілин. — Натомість Казкар знову відкрив книжку, яку тільки-но закінчив, і досі висить нерухомо над написом «Кінець», наче театральна завіса, що ніяк не може закритися після вистави.

Софі не мала сил відвести погляд від Агати і Тедроса, зображених на сторінці, що закохано обійнялися, вислизаючи з казки. Нутро Софі стислося, обличчя запалало...

— Ось, — прохрипіла вона і голосно грюкнула книжкою, закриваючи ненависний малюнок. Софі жбурнула книжку у вишневій обкладинці на полицю, до «Принца-жаби», «Попелюшки», «Рапунцель» та інших закінчених історій Казкаря.

Її серцебиття стишилося.

— Завіса закрыта.

Аж раптом книжка відкочила від полиці й боляче вдарила її по обличчю, відштовхнувши до стіни, а потім повернулася до кам'яного столу і знову розкрилася на останній сторінці. Над нею показово зблиснув Казкар.

— Це не випадковість, — промовив хлопець, наближаючись до Софі, яка терла забиту щоку. — Казкар підтримує життя в нашому світі, створюючи нові казки, а наразі він не має жодного наміру залишати вашу казку. І допоки перо не розпочне нових історій, сонце помиратиме, день за днем. Зрештою Ліси вкриються темрявою і «Кінець» настане для всіх нас.

Софі подивилася на нього — силует, що вимальовувався у тьмяному світлі.

— Але... але на що він чекає?

Директор Школи нахилився й торкнувся її вершково-персикової шкіри на шиї, дотик блідих пальців був крижаним. Софі відсахнулася, втискаючись у книжкову полицю. Хлопець посміхнувся та підсунувся ближче, затуляючи сонце.

— Боюся, він сумнівається в тому, що я твоє правдиве кохання, — проворкотів він. — Він підозрює, що ти насправді не віддана Злу. Він роздумує, чи твоя подруга та її принц дійсно мали підстави зникнути назавжди.

Софі повільно подивилася на чорну тінь.

— Він вивчає тебе, — промовив Директор Школи, простягаючи руку до Софі.

Дівчина опустила очі й побачила на холодній долоні юнака золоту обручку і своє перелякане обличчя, що відбилося в ній.

Три тижні тому Софі поцілувала Директора Школи, перетворивши його на юнака та відправивши найкращу подругу додому. Тієї миті, коли Агата мовчки зникла разом із Тедросом, Софі відчула себе

переможницею. Найкраща подруга могла віддати перевагу принцові, але у Гавалдоні не існувало поняття *принц*. Агата помре звичайною дівчиною зі звичайним хлопцем, тимчасом як вона, Софі, буде втішатися своїм лиходійським Довго і Щасливо — далеко-далеко від них. В обіймах справжнього кохання Софі піднеслася до срібної вежі. Вона очікувала, що ось-ось відчує щастя. Вона перемогла у казці, і, звісно ж, перемога, безумовно, передбачала щастя.

Але коли вона опинилася в похмурій кам'яній кімнаті, Софі почала тремтіти. Агата зникла. Її найкраща подруга. Її споріднена душа. І до того ж із собою вона забрала хлопця, з яким Софі зблизилася в багатьох іпостасях: коли була дівчиною, коли була хлопцем, коли він був її справжнім коханням, коли він був просто другом. Агата отримала Тедроса — єдиного хлопця, якого Софі по-справжньому знала; Тедрос здобув Агату — єдину особу, без якої, на її переконання, вона б не змогла жити. Софі ж дістався гарний хлопець, про якого дівчина нічого не знала, окрім того, що його душа лиха і темна. Коли Директор Школи підійшов до неї — молодий принц із самовпевненою усмішкою, — Софі збагнула, що зробила помилку.

Але відступати було вже запізно. Крізь вікно вона дивилася на місце, де щойно щезла Агата, на замки, що вкривалися хижою чорною гниллю, на хлопців та дівчат, які зійшлися у жорстокій війні, на вчителів, що вистрілювали закляттями в учнів та одне в одного... Приголомшена, вона повернулася до Директора Школи — всього-на-всього щоб побачити, як білявий хлопець стає на одне коліно перед нею і пропонує обручку.

— Візьми її, — промовив він, — і дворічне протистояння припиниться. Більше не буде боротьби Добра і Зла. Хлопці не будуть змагатися із дівчатами. Натомість запанує безперечне Зло — Директор Школи і його королева. Прийми обручку, — промовив цей гарний хлопець, — і врешті-решт, ти отримаєш щасливий фінал історії.

Софі цього не зробила.

Директор Школи залишив її на самоті у вежі й запечатав вікно, щоб вона не могла втекти. Щоранку, коли годинник відбивав десяту, він повертався і знову пропонував обручку. Молодий юнак із міцною статурою щоразу зодягався по-різному; у його вбранні завжди щось впадало в око: то мереживна сорочка, то багато розшитий мундир, то обтислий жилет, то комір-жабо. Так само щоразу він змінював зачіску:

його біляве волосся було то гладенько зачесане, то настовбурчене, то закручене в кучері. Він також приносив подарунки: вишукані, прикрашені коштовностями сукні, пишні букети, лавандові парфуми, пляшечки з кремами, милом, травами, завжди передбачаючи її наступне бажання. Але Софі досі щоразу хитала головою, і він ішов геть. Не зронивши жодного слова, з підлітковою образою на обличчі. Вона залишалася на самоті, замкнута у кімнаті-пастці, у її розпорядженні були тільки його бібліотека казок, стара блакитна мантия та срібна маска, забута на гачку стіни, немов реліквія. Їжа магічним чином з'являлася тричі на день, коли вона відчувала голод, стіл сервірувався саме тими стравами, яких вона хотіла, бездоганними порціями на кістяних тарілках: овочі, фрукти, риба — все на пару, а часом з'являлася і миска бекону чи квасолі (вона ніяк не могла побороти потягу до них, після того як певний час була хлопцем). Потім, коли наставала ніч, у кімнаті матеріалізовувалося гігантське ліжко з багряними оксамитовими простирадлами та білим мереживним балдахіном. Спершу Софі не могла заснути, скута думкою, що він прийде вночі. Але Директор Школи ніколи не повертався до наступного ранку для їхнього мовчазного ритуалу пропозиції обручки і відмови від неї.

Однак, коли пішов другий тиждень, Софі почала цікавитися тим, що сталося зі Школами. Чи її відмова продовжила війну між дівчатами і хлопцями? Чи вона вартувала чийогось життя? Вона намагалася розпитати, що сталося з її друзями: Естер, Анаділь, Дот, Гортом, — але Директор Школи не відповідав, наче обручка була каменем спотикання.

Сьогодні він уперше взагалі заговорив, відтоді як приніс Софі сюди. Тепер, стоячи поряд із ним у сяйві збляклого сонця, дівчина усвідомила, що зволікати без наслідків більше не можна. Настав час запечатати фінал історії або, зрештою, повільно померти. Золота обручка у руці Директора Школи засяяла яскравіше, обіцяючи нове життя. Софі поглянула на юнака з оголеним торсом, благаючи саму себе знайти підставу, щоб прийняти її... але бачила лише незнайомця.

— Я не можу, — видихнула вона, притуляючись до полиці. — Я не знаю про тебе навіть найголовнішого.

Директор Школи пильно подивився на неї, поворухнув квадратним піборіддям і сховав обручку в кишеню.

— Що ти хочеш знати?

— По-перше, твоє ім'я, — зауважила Софі. — Якщо я збираюся залишитися з тобою, я маю якось тебе називати.

— Учителі називають мене Директор Школи.

— Я не називатиму тебе Директором Школи, — відрізала Софі.

Він заскрипів зубами, вже збираючись різко відповісти, але Софі була не з лякливих.

— Без мене твого лиходійського Довго і Щасливо не існуватиме, — попередила вона, підвищуючи голос. — Ти всього-на-всього хлопець, — міцний, мужній, непристойно привабливий, — але все-таки хлопець. Ти не можеш панувати наді мною. Ти не можеш викликати справжнє кохання примусом. Мені байдуже, наскільки ти гарний, багатий чи могутній. Тедрос мав усе це і таке інше, і це нічим гарним не скінчилося. Я заслуговую на того, хто зробить мене щасливою. Принаймні настільки ж щасливою, як Агата, а Агата не називатиме Тедроса *принцом* решту свого життя, чи не так? Тому що Тедрос має ім'я, як і будь-який хлопець у світі, як і ти, і я зватиму тебе на ім'я, якщо ти насправді сподіваєшся, що я дам тобі шанс.

Директор Школи напириндився і почервонів, але Софі вже розпалилася.

— Так. Тепер я головна. Ти можеш бути володарем цієї пекельної Школи, але не моїм, і ніколи ним не станеш. Ти сам це сказав: Казкар чекає на мій вибір, а не на твій. Я вирішуватиму, чи взяти твою обручку. Я визначатиму, чи це «Кінець». Я ухвалюватиму, житиме цей світ чи помре. І я з радістю дивитимуся, як він згорить і перетвориться на попіл, якщо ти сподіваєшся отримати рабиню, замість королеви.

Директор Школи сердито дивився на неї, під примарно блідою шкірою на шиї пульсували вени. Він так сильно кусав губу, що Софі вирішила, ніби він збирається з'їсти власні вуста, і відступила, нажахана, але юнак лише злісно пирхнув і відвів погляд. Він стояв мовчазний досить довго, стискаючи кулаки.

— Рафал, — пробурмотів він. — Мене звати Рафал.

«Рафал», — подумала Софі, приголомшена. Тієї ж миті вона побачила його по-новому: молочна шкіра, юний блиск у очах, випнуті груди — все це пасувало натиску і молодості імені. Рафал. Що це за ім'я, яке дає нам історію, у яку треба вірити?

Несподівано вона відчула спалах бажання, прагнучи торкнутися його... а потім згадала, що це означатиме, що вона обрала його. Цей

хлопець убив свого брата, свою кров, задля перемоги Зла. І він вважає, що вона здатна на те саме. Софі стрималася.

— А як звали твого брата? — запитала вона.

Він озирнувся, його очі палали.

— Я не розумію, як це допоможе тобі пізнати мене краще.

Софі не стала тиснути. А потім помітила, як позаду нього розвіявся туман, і побачила зелену імлу, що вкривала обидва чорні замки віддалік. Це вперше за три тижні він відкрив вікно так надовго, що вона встигла визирнути назовні. Але обидві Школи здавалися зовсім безлюдними, не було жодної ознаки життя на дахах та балконах.

— Д-д-де всі? — затнулася вона, дивлячись на відновлений міст між замками. — Що сталося з дівчатами? Хлопці збиралися їх убити...

— Лише королева має право розпитувати мене щодо Школи, якою вона править, — відповів він. — А ти ще не королева.

Софі прочистила горло, помітивши, як випинається обручка в його кишені.

— А чому ти продовжуєш змінювати одяг? Це... дивно.

Вперше за тривалий час він здавався збентеженим.

— Зважаючи на твої відмови, я припустив, що, якщо я вдягатимусь, як принци, за якими ти бігала, це допоможе мені досягнути успіху. — Він почухав свій рельєфний підкачаний живіт. — А потім я згадав, що син Артура був не в захваті від сорочок.

Софі пирхнула, намагаючись не зважати на його бездоганний торс.

— Не думала, що навіть усемогутні можуть бути такими невпевненими.

— Якби я був усемогутнім, я б примусив тебе покохати мене, — промимрив він.

Софі відчула нетерплячість у його голосі і на якусь мить побачила простого закоханого хлопця, що прагнув дівчини, якої не міг отримати. А потім вона згадала, що він не звичайний хлопець.

— Ніхто не може примусити когось кохати, — відповіла вона. — Я засвоїла цей урок краще за інших. Крім того, навіть якби ти примусив мене закохатися у себе, ти сам ніколи не зміг би покохати мене. Адже ти не можеш кохати, якщо обрав Зло. Саме тому твій брат мертвий.

— Але я живий завдяки твоєму поцілунку справжнього кохання, — зауважив він.

— Ти мене обманув...

— А ти таки не розірвала обіймів.

Софі зблідла.

— Я б ніколи не поцілувала тебе по-справжньому!

— Гм? Як на мене, щоб повернути до життя, до юності... поцілунок має бути обопільний, чи не так? — Він подивився на приголомшене обличчя Софі й посміхнувся. — Переконаний, твоя найкраща подруга навчила тебе цього.

Софі нічого не відповіла, правда зламала її опір. Так само як колись Агата обирала між Тедросом і найкращою подругою, так і Софі колись вирішувала: відправити Директора Школи назад у могилу чи подарувати йому життя. Зараз вони були і молодими, і гарними, вони обоє були жертвами поцілунку, який Софі спробувала заперечити. «Чому ж ти тієї ночі не розірвала поцілунок? — запитувала себе Софі. — Адже ти знала, що це його ти цілуєш». Дивлячись на порцелянового хлопця, вона думала про те, що він зробив, аби отримати її, всупереч часу та смерті... про його непохитну віру, що він зможе зробити її щасливою, без друзів, сім'ї чи принца. Він прийшов по неї, коли ніхто інший не хотів її. Він єдиний повірив у неї. Слова застрягли у горлі.

— Чому ти так хочеш мене? — прохрипіла вона.

Він пильно подивився на неї, напружене підборіддя розслабилося, він злегка розтулив губи. На мить Софі здалося, що він виглядає як Тедрос, коли той дозволяв собі виявити емоції, — розгублений хлопець, що грається в дорослого.

— Бо колись я був таким, як ти, — м'яко промовив він.

Він швидко закліпав, занурюючись у спогади.

— Я намагався полюбити брата. Я намагався уникнути долі. Я навіть думав, що знайшов... — він стримався. — Але це лише призвело до ще більшого болю... більшого Зла. Так само як щоразу, коли ти шукаєш кохання, це призводить до втрати. Мати, батько, найкраща подруга, принц... Що дужче ти тягнешся до світла, то більше занурюєшся в темряву. І ти досі сумніваєшся, що твоє місце у Злі.

Софі напружилася, коли він лагідно підняв її підборіддя.

— Тисячі років Добро навчає нас, яким має бути кохання. Ми обоє намагалися кохати по-їхньому, але лише зазнавали болю, — промовив він. — Тож, можливо, існує інше кохання? Темніше, що перетворює біль на силу. Кохання, яке зрозуміле лише тим двом, що його розділили. Ось чому ти втримала поцілунок, Софі. Тому що я бачу, яка ти є

насправді, та кохаю за це, коли інші не можуть. Тому що те, що ми принесли у жертву одне одному, лежить поза межами того, що Добро може собі уявити. Неважливо, що вони не називають це коханням. Ми знаємо, що це воно. Як і те, що колючки — така ж частина троянди, як і пелюстки.

Він схилювся до неї, губи пестили її вухо.

— Я дзеркало твоєї душі, Софі. Кохати мене — це кохати себе, — прошепотів він, підняв її руку і, поцілувавши, наче принц, лагідно відпустив.

Серце Софі рвучко стислося, на мить їй здалося, що він видер його з її грудей. Дівчина ніколи у житті не почувалася такою оголеною, тож міцніше загорнулася в мантию. А потім, поволі, вдивляючись у сувору симетрію його обличчя, вона відновила подих, і дивне відчуття безпеки охопило її тіло. Він її розуміє, цей хлопець із темною душею, і в його сапфірових очах вона раптом побачила, як далеко вони зайшли. Вона похитала головою, знітившись.

— Я навіть не знаю, чи ти насправді юнак.

Він посміхнувся.

— Якщо твоя казка і навчила тебе чогось, Софі, то це того, що речі є лише такими, якими ти їх бачиш.

Софі насупилася.

— Я не розумію... — почала вона. Але десь у глибині душі вона все усвідомлювала.

Хлопець подивився на сонце, зблякле і тьмяне, що висіло над його Школою, і Софі зрозуміла, що час для питань вичерпано. Коли він поклав руку до кишені, Софі вся затремтіла, наче потрапила під водоспад, з якого не може вибратися.

— Ми будемо такі ж щасливі, як Тедрос і Агата? — прошепотіла вона надламаним голосом.

— Ти маєш довіряти своїй казці, Софі. Вона прийшла до «Кінця» з якоїсь причини, — він повернувся до неї. — А зараз тобі час повірити у неї.

Софі подивилася на золоту обручку в його руці, дихання прискорилося... Здригнувшись, вона відштовхнула його геть. Він потягнувся до неї, і Софі штурхнула його до стіни, притиснувши долоню до його холодних грудей. Він не опирався, коли Софі торкалася його ребер, лише важко дихав із дикими очима. Вона не знала, що

шукає, поки не відчула це під пальцями і завмерла. Її рука піднялася і безсило впала, і знову піднялася, і знову торкнулася його грудей, під долонею калатало його серце. Софі повільно підняла на нього погляд, всотуючи його сильне обнадійливе серцебиття, яке не відрізнялося від її власного.

— Рафал, — прошепотіла вона, прагнучи кохання на все життя.

Він попестив її обличчя кінчиками пальців, і вперше Софі не здригнулася від холоду. Коли він притягнув її ближче, Софі відчула, як усі її сумніви розтанули, страх поступився надії. Чорна мантия притислася до його білого тіла, наче два лебеді у рівновазі, Софі, спокійна і сповнена віри, впевнено підняла ліву руку, осяяну сонцем. Потім Рафал одягнув на її палець обручку, тепле золото пливло по шкірі дюйм за дюймом, доки не сіло туго на своє місце. Софі видихнула, і блідий хлопець посміхнувся, не відриваючи погляду.

В обіймах одне одного Директор Школи і королева повернулися до чарівного пера, готові, що воно благословить їхнє кохання... готові до того, що воно нарешті закриє їхню книжку...

Але перо не рухалося.

Книжка залишилася розкритою.

Серце Софі завмерло.

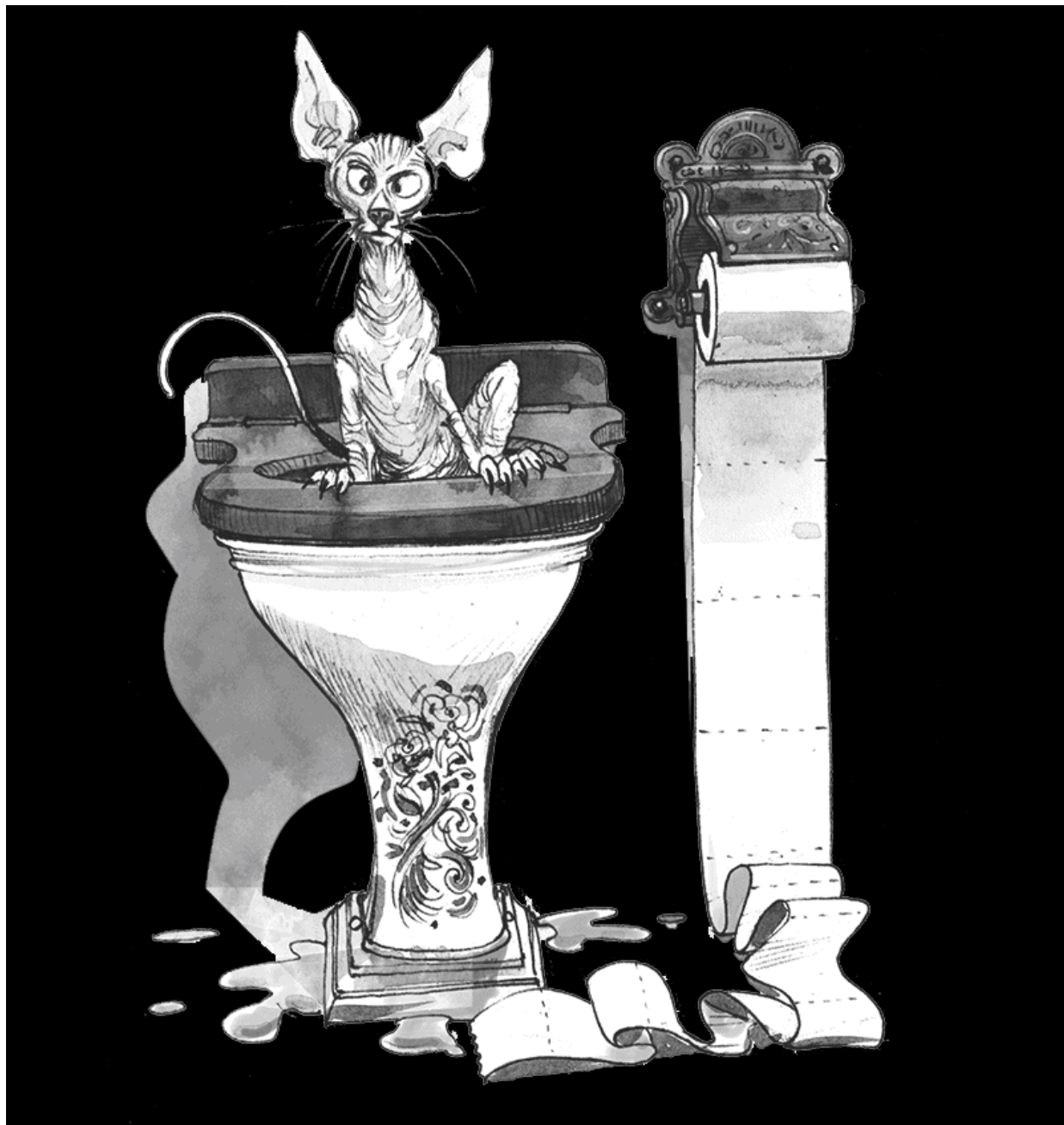
— Що сталося?

Вона простежила за поглядом Рафала, зверненим до бурштинового сонця, яке стало ще темнішим. Його обличчя закам'яніло у смертельній масці.

— Схоже, перо сумнівається не тільки в нашому щасливому закінченні.

2

Після Доброго і Учасливо

Ти не знаєш найголовнішого про мене, — вигукнув Тедрос і пожбурих своїй принцесі в обличчя затхлу подушку.

Агата закашлялася і вдарила його подушкою у відповідь, він відкинувся на чорну раму ліжка, і над ним розлетілося пір'я. Різник скочив Тедросу на обличчя, намагаючись укусити.

— Я знаю про тебе дуже багато, щоб усвідомити, що ти проблема, — прогарчала Агата і схопилася за погано прилаштовану пов'язку під блакитним коміром принца.

Тедрос відштовхнув її...

Агата знову вчепилася в нього, а Тедрос схопив Різника і пожбурих ним їй у голову. Агата відхилилася, і кіт пролетів,

вимахуючи лисими зморшкуватими лапами, просто до ванної кімнати, де влучив головою в унітаз.

— Якби ти мене знала, тобі було б відомо, що я все роблю сам, — пихтів Тедрос, затягаючи шнурки на сорочці.

— Ти кинув у мене мого кота? — скрикнула Агата, зводячись на ноги. — Через те, що я намагаюся врятувати тебе від гангрені?

— Цей кіт — сатана, — прошипів Тедрос, спостерігаючи, як Різник намагається вилізти з унітазу та щоразу зісковзує назад. — І якби ти мене знала, тобі було б відомо, що я ненавиджу котів.

— Не сумніваюся, тобі подобаються собаки — слиняві, примітивні і, якщо подумати, схожі на тебе.

Тедрос витріщився на неї.

— Переходимо з пов'язки на особистості, чи не так?

— Упродовж трьох тижнів рана не гоїться, Тедросе, — наголосила Агата, вона витягла Різника й обтерла його рукавом. — Вона гнитиме, якщо не лікувати...

— Може, на кладовищах усе відбувається якось по-іншому, але у місцях, звідки я родом, пов'язки роблять, наче фокус.

— Пов'язки, що виглядають так, ніби їх наклала дворічна дитина? — кпинила Агата.

— Коли тебе намагаються заколоти мечем у той момент, коли ти випаровуєшся з казкового світу, — промовив Тедрос, — тебе можна вважати везунчиком, якщо ти взагалі залишився живим — ще секунда — і він би мене прохромив...

— Ще секунда — і я згадаю, яким нестерпним ти є, і піду геть.

— Ніби ти знайдеш когось кращого за мене у цій щурячій дірі.

— Зараз я б обміняла тебе на невелику кількість особистого простору і тиші...

— А я б обміняв тебе на пристойну їжу та гарячу ванну! — прогримів Тедрос.

Агата пильно подивилася на нього. У її руках тремтів Різник. Урешті-решт, Тедрос видихнув, виглядаючи посоромленим. Він зняв сорочку, розвів руки і сів на ліжку.

— Ось, принцесо, тримай.

Наступні десять хвилин вони мовчали, коли Агата обробляла чотиридюймовий розтин на грудях принца трояндовою олією, відьомським горіхом{1} та дрібною білої півонії з материного кошика з травами. Агата здригнулася від спогаду про те, як Тедрос отримав цю рану — меч пройшов за волосину від серця, — однак примусила себе повернутися до роботи. Їй не варто було про це думати — нічні жахіття й без того часто нагадували про той випадок. Директор Школи стає молодим... хижо посміхається до Тедроса, прив'язаного до дерева... його очі спалахують червоним, і він завдає удару... Чому Тедросу не сняться нічні жахіття про їхню останню мить у Школі, Агата не розуміла, але, може, саме у цьому полягала різниця між принцом і Читачкою. Для хлопця з Лісів день, коли нікого не вбили, вже був гарним.

Агата насипала варену куркуму на його рану, і Тедрос здавлено простогнав.

— Я ж казала, що вона не заживає, — пробурмотіла Агата.

Тедрос загарчав, наче лев, і відвернувся.

— Твоя мати ненавидить мене. Ось чому її ніколи немає вдома.

— Вона зайнята пошуком пацієнтів, — промовила Агата, втираючи жовту пудру. — Нам потрібно щось їсти, хіба ні?

— То чого ж вона залишає свій кошик тут?

Рука Агати завмерла на його грудях. Вона теж ставила собі запитання щодо тривалих зникнень матері. Агата почала втирати енергійніше, і принц скривився.

— Востаннє, вона не ненавидить тебе.

— Ми у пастці цього будинку вже три тижні, Агато. Я споживаю всю її їжу, розкидаю сміття, загачую туалет, і вона весь час бачить, як ми сваримося. Якщо вона ще не зненавиділа мене, то це не за горами.

— Вона всього-на-всього вважає, що наразі ти ускладнюєш і без того складну ситуацію.

— Агато, тут ціле село ладне убити нас за першої ж зустрічі. Куди вже складніше, — сперечався Тедрос, сидючи на колінах. — Слухай-но, мені за місяць виповниться шістнадцять. Це означає, що я маю стати королем Камелоту і правити там, замість батькової ради. Звісно, королівство у занепаді, половина людей розбіглася і маєток у руїнах, але ми все змінимо! Агато, наше місце там. Чому ми не можемо повернутися...

— Ти знаєш чому, Тедросе.

— Гаразд. Тому що ти не хочеш полишати матір. Тому що я не маю сім'ї, а ти маєш, — промовив він, відводячи очі.

Шия Агати почервоніла.

— Тедросе...

— Ти не маєш виправдовуватися, — спокійно зауважив принц. — Якби батько був живий, я б теж не залишив його.

Агата наблизилася до нього. Він досі не дивився на неї.

— Тедросе, якщо твоє королівство потребує тебе... ти маєш повернутися, — вона примусила себе промовити це.

Принц зітхнув.

— Я ніколи не залишу тебе, Агато, — він потягнув за нитку брудну шкарпетку. — Я не зможу, навіть якщо захочу, єдиний шлях назад у Ліси — це загадати бажання разом.

Агата завмерла. Він думав про те, щоб залишити її?

Вона важко глтинула і стисла його руку.

— Я не можу повернутися, Тедросе. У Лісах із нами відбуваються жахливі речі, — стривожено белькотіла вона. — Нам пощастило втекти...

— Ти називаєш це пощастило? — він урешті-решт подивився на неї. — Як довго ми зможемо залишатися зачиненими в цьому будинку, Агато? Як довго ми зможемо бути бранцями?

Агата напружилася. Вона усвідомлювала, що він заслуговує на відповіді, але вона досі їх не мала.

— Не важливо, де минає твоє Довго і Щасливо, хіба ні? Важливо лише з ким? — промовила вона з надією в голосі. — Певна, щось таке казав учитель.

Тедрос не посміхнувся. Агата нахилилася та відірвала довгу смужку від чистого рушника, що висів на ліжку. Тедрос знову сів на ліжку, піднявши зігнуті руки, він мовчав, поки Агата міцно зав'язувала його рану тканиною.

— Часом я сумую за Філіпом, — м'яко промовив він.

Агата подивилася на нього, заціпенівши. Тедрос почервонів і почав розглядати власні нігті.

— Це безглуздо, зважаючи на все, що він накоїв... чи вона... чи хто там... Я маю ненавидіти його — її, я маю на увазі. Але хлопці ставляться один до одного не так, як дівчата. Навіть якщо це був несправжній хлопець. — Тедрос побачив вираз обличчя Агати. — Забудь.

— Ти справді вважаєш, що я не знаю тебе? — запитала Агата ображено.

Тедрос на мить стримав подих, наче вагаючись, чи варто сказати правду.

— Просто... впродовж тих перших двох років ми більшість часу переймалися ідеєю бути разом, аніж, власне, були разом. Я пізнав Філіпа краще, ніж будь-коли пізнавав тебе: ми були поруч під час комендантської години, ми разом цупили баранячі відбивні з Трапезної або просто сиділи на даху і розмовляли про різне: про сім'ї, страхи чи улюблений пиріг. І насправді байдуже, що зрештою сталося. Він був моїм першим справжнім другом.

Тедрос не міг поглянути Агаті в очі.

— А ти і я — ми навіть ніколи не були друзями. Ми не давали одне одному прізвиська. З тобою все завжди було крадькома, з вірою, що кохання вже задосить. І ось ми тут, уже три тижні поспіль зачинені у хаті, не маємо особистого часу чи місця для прогулянок, полювання, плавання і лише сперечаємося, їмо, дихаємо поряд з іще однією людиною, яка кружляє навколо нас, наче наглядач. І ми досі відчуваємося незнайомцями. Я як ніколи здаюся собі таким стариганом.

Він зиркнув в обличчя Агати.

— Ой, облиш, певен, ти теж це відчуваєш. Ми наче старі подружні пари. Кожен мій недолік, що тебе дратує, перебільшується в тисячу разів.

Агата намагалася удати, що розуміє.

— І що тебе дратує у мені?

— О, давай-но не розпочинати цю гру, — пирхнув Тедрос, перекочуючись на живіт.

— Я хочу знати. Що тебе дратує у мені?

Принц не відповів. Спересердя Агата рвучко сипонула гарячу куркуму йому на спину.

Тедрос розлючено перекотився.

— По-перше, ти поводишся зі мною, наче я ідіот.

— Це не правда...

Тедрос насупився.

— Ти хочеш знати чи ні?

Агата схрестила руки на грудях.

— Ти поводишся зі мною, наче я ідіот, — повторив Тедрос. — І вдаєш, що зайнята, щоразу, коли я намагаюся поговорити. Ти поводишся так, наче мені було легко покинути свій дім, хоча зазвичай саме принцеса слідує за принцом. Ти гупаєш по хаті цими жахливими клонпами, наче слон, ти залишаєш воду на підлозі після ванни, навіть не намагаєшся посміхнутися до мене всі ці дні, і якщо я насмілююся ставити під сумнів твої слова чи дії, ти даєш мені зрозуміти, що я не маю права сумніватися у тобі, бо ти така... така...

— Яка?

— Добра, — промовив Тедрос.

— Моя черга, — промовила Агата. — По-перше, ти поводишся, наче мій бранець, наче я тебе викрала у твого найкращого друга, якого насправді навіть не існує...

— А просто зараз ти зловтішаєшся...

— Ти примушуєш мене відчувати провину за те, що я тебе сюди привела, наче я не повинна була рятувати твоє життя. Ти поводишся так, начебто ти чуйний і благородний, а потім бовкаєш щось на кшталт «принцеса має слідувати за принцом». Ти імпульсивний, забагато пітнієш, ти робиш покvapливі висновки щодо речей, яких узагалі не знаєш, і щоразу, коли розбиваєш якісь речі, а це стається досить часто, звинувачуєш у цьому мій дім, а не себе...

— Та тут ледве вистачає місця, щоб розминутися...

— Ти звик жити в замку! Із західними крилами, тронними залами та гарненькими покоївками, — відповіла Агата. — Але ми не у королівському замку, о принце, ми в реальному світі. Чи не задумувався ти про те, що я весь час переймаюся тим, як нам вижити? Чи не спадало

тобі на думку, що я намагаюся з'ясувати, як зробити наш щасливий фінал історії насправді щасливим, і що саме тому я не посміхаюся весь час, наче клоун, і не базікаю на сокровенні теми за чашкою капучино? Звісно, ні, бо ж ти Тедрос із Камелоту, найпривабливіший парубок у Лісах, і Боженька забороняє тобі почуватися дорослим.

Тедрос посміхнувся.

— Я аж такий привабливий?

— Навіть Софі не була настільки нестерпною! — закричала Агата у подушку. — А вона ж намагалася вбити мене! Двічі!

— То йди у Ліси і поверни свою Софі! — кинув у відповідь Тедрос.

— А чому ж ти не підеш і не повернеш свого Філіпа? — вигукнула Агата.

А потім вони обоє замовкли, почервонівши, усвідомлюючи, що говорять про одну й ту ж особу.

Тедрос підсунувся до своєї принцеси і поклав руки їй на талію. Агата пригорнулася у відповідь на його міцні теплі обійми, намагаючись не заплакати.

— Що з нами сталося? — прошепотіла вона.

Коли Агата врятувала Тедроса від Директора Школи, вона гадала, що знайшла вихід зі своєї казки. Вона уникла смерті, урятувала принца та залишила позаду Ліси разом із брехливою, зрадливою подругою. Коли вона схопила своє справжнє кохання, оповита білим сяйвом між двома світами, Агата полегшено зітхнула, нарешті вона отримала Довго і Щасливо. Нарешті у неї був Тедрос — Тедрос, який кохав її так само сильно, як і вона його... Тедрос, смак поцілунку якого вона досі відчувала на вустах... Тедрос, який зробить її щасливою назавжди...

Агата впала обличчям у купу багна.

Приголомшена, вона розплющила очі і вгледілася у темну, мов дьоготь, пітьму: своїм тілом вона притисла принца до однієї з могил на засніженому цвинтарі Гавалдона. Умить вона пригадала все, що залишила у цьому маленькому селі: невиконану обіцянку Стефану повернути його доньку додому, Старійшин, що хотіли вбити її, розповіді про відьом, яких колись палили на площі... «Розслабся. Це

твій щасливий фінал історії, — заспокоювала вона себе. — Нічого поганого вже не станеться».

Агата роззирнулася навколо і побачила похилий дах у вигляді капелюха відьми над укритим снігом пагорбом. Її серце переповнилося почуттями від думки, що вона вдома раз і назавжди, що невдовзі побачить радісне обличчя матері... Вона зиркнула вниз на принца з пустотливою посмішкою. «Звісно, якщо маму не розіб'є інсульт».

— Тедросе, прокидайся, — прошепотіла вона.

Але він залишався непритомним, досі у чорній мантиї з «Випробування казкою». Тільки ворони голосно порпали могильних червів та тріщав тьмянний смолоскип на брамі. Тож вона схопила принца за сорочку, щоб струснути його, але пальці натрапили на щось тепле і вологе. Вона повільно підняла долоні до світла смолоскипа.

На них була кров.

Вона знетямлено побігла між нерівними могилами та колючими бур'янами, пухнастий сніг рипів під її клопками, а потім вона побачила попереду будинок, було незвично, бо жодна зі свічок на ґанку не палахкотіла. Агата повільно натиснула на дверну ручку, але петлі закрипили, і з ліжка хтось зіскочив, заплутавшись у простирадлах, наче незграбний привид. Урешті, визирнула Калліс, її великі круглі очі були широко розплющені. На мить вона розрум'янилася на radoщах від зустрічі з донькою, яка зникла так давно. Але потім угледіла паніку на обличчі Агати і зблідла.

— Х-х-хтось бачив тебе? — пробубоніла Калліс.

Агата похитала головою.

Мати полегшено посміхнулася і кинулася обіймати Агату, а потім помітила, що вираз обличчя доньки не змінився. Калліс завмерла, її посмішка зникла.

— Ти щось накоїла? — видихнула вона.

Удвох вони збігли Могильним пагорбом, Калліс, у обвислій чорній нічній сорочці, та Агата відшукали Тедроса. Вони взяли його під руки і потягнули додому, розорюючи сніг. Агата зиркала на матір, яка була просто старшою версією її самої, з густим чорним волоссям та блідою шкірою. Вона очікувала, що мати буде вражена зустріччю зі справжнім принцом, але Калліс не зводила очей з темного села унизу. Агату це не схвилювало, тож вона не запитала чому. Зараз вона мала непокоїтися про порятунок принца.

Щойно вони затягли його до будинку, мати поклала Тедроса на килим і розірвала його сорочку. Принц був непритомним, увесь у реп'яхах. Агата запалила камін. Коли вона озирнулася, то ледь не зомліла. Рана від меча була настільки глибока, що дівчина майже бачила, як пульсує його серце.

Очі Агати наповнилися сльозами.

— Він же одужає, правда? Він мусить...

— Немає часу знеболювати його, — сказала Калліс, вона копирсалася у шухлядах, шукаючи нитки.

— Я мала його забрати, мамо, — я не могла його втратити...

— Потім поговоримо, — промовила Калліс так різко, що Агата притислася до стіни.

Схилившись над принцом, мати зробила п'ять стібків, ледь стуливши краї рани, а потім Тедрос несподівано скрикнув і, побачивши голку в руках незнайомки, схопив найближчу мітлу й пообіцяв пробити їй голову, якщо вона наблизиться до нього хоч на дюйм.

Після цього вони так і не дійшли згоди одне з одним.

Наступного ранку Агаті якось удалося вмовити Тедроса поспати, і, поки він сопів із напівзашитою раною, Калліс відвела доньку до кухні й завісила вхід до спальні чорним простирадлом. Агата одразу ж відчула напруження.

— Послухай-но, коли ми вперше зустрілися з ним, він теж погрожував мене вбити, — прожебоніла вона, витягуючи з шафи дві металеві тарілки. — Він звикне до тебе, обіцяю.

Калліс насипала каламутне рагу з казана у миску.

— Я пошию йому нову сорочку, перш ніж він піде.

— Е-е-е-е, мамо, у тебе на підлозі спить справжній принц із чарівної казкової країни, а ти переймаєшся його сорочкою? — запитала Агата, сідаючи на рипучий табурет. — А ти не забула, що якби в минулому селяни побачили мене біля хлопця ближче, ніж за сто футів, то це б стало приводом для сільського свята, а ще що ти переконувала мене в реальності казок, відтоді як мене народила? Хіба ти не хочеш дізнатися, хто він... — Очі Агати розширилися. — Зажди. Перш ніж він піде? Тедрос залишиться у Гавалдоні... назавжди.

Калліс поставила миску перед Агатою.

— Суп із жаб краще смакує гарячим.

Агата заторохтіла.

— Послухай-но, я розумію, що з ним тут буде затісно. Але я і Тедрос можемо працювати у селі. Тільки подумай, якщо ми зможемо достатньо зекономити, можливо, ми переїдемо у великий будинок, може, навіть у котедж у провулку. — Агата посміхнулася. — Уяви, у нас будуть живі сусіди...

Калліс дивилася на неї холодними темними очима, і Агата замовкла. Вона простежила за поглядом матері, спрямованим на маленьке, укрите слизом вікно над раковиною. Агата підвелася зі стільця, навіть не скуштувавши їжі. Вона взяла вологий рушник з вішака. Притиснувши його до скла, дівчина почала відтирати сірі плями бруду, жиру та плісняви, поки до будинку не увірвалися сонячні промені. Агата зненацька відсахнулася.

Унизу вкритого снігом пагорба на кожному ліхтарному стовпі площі майоріли червоні прапори:

— Відьма? — задихнулась Агата, витріщившись на сотні зображень свого власного обличчя.

По той бік площі барвисті казкові хатинки, які колись були знищені нападом із Лісів, уже були відбудовані, і тепер там височіли одноманітні кам'яні бункери.

Підрозділи охоронців у довгих чорних плащах і чорних залізних масках зі списками у руках патрулювали провулки та весь периметр Лісу. Заклякнувши від жаху, Агата повільно подивилася туди, де колись сяяли їхні з Софі золоті пам'ятники поряд із похилою годинниковою

вежею. Тепер перед її очима постала сцена: високі купи, викладені з березових стовбурів, для гігантського погребального багаття, два запалені смолоскипи, прикріплені до риштування, а між ними висів плакат із обличчями Агати та Софі.

Шлунок Агати скорчило. Вона уникла публічної страти у Школі, тільки щоб знайти її вдома.

— Я попереджала тебе, Агато, — промовила мати, стоячи позаду неї. — Старійшини вважають, що Софі відьма, що вона спричинила напади з Лісів. Вони наказали тобі не йти за нею тієї ночі, коли віддали її нападникам. Тієї миті, коли ти не підкорилася, ти теж стала відьмою.

Агата озирнулася, її ноги підігнулися.

— То вони хочуть мене спалити?

— Якби ти повернулася сама, то Старійшини могли б тебе помилувати. — Калліс сиділа за столом, обхопивши голову руками. — Ти б отримала покарання, так само як я — за те що дозволила тобі втекти.

Мороз пішов поза шкурою Агати. Вона роздивлялася матір, але не бачила ран чи шрамів на її гачкуватому носі чи незграбних руках, усі пальці були неушкодженими.

— Що вони зробили з тобою? — запитала нажахана Агата.

— Нічого такого, що можна порівняти з тим, що вони зроблять із вами обома, коли знайдуть його, — Калліс підняла втомлені очі. — Старійшини завжди зневажали нас, Агато. Як ти могла вчинити таку дурість і привести когось із Лісу?

— К-к-книжка промовила «Кінець», — затнулася Агата. — Ти сама казала: якщо книжка напише «Кінець», то має настати щасливий фінал історії...

— Щасливий фінал? Із ним? — вибухнула Калліс, підхоплюючись на ноги. — Існує причина, чому світи розділені. Існує причина, чому вони мають бути розділені. Він ніколи не буде щасливий тут! Ти Читачка, а він...

Калліс замовкла, і Агата витріщилася на неї. Калліс швидко схилилася над раковиною і почала накачувати помпою воду до чайника.

— Мамо... — промовила Агата, несподівано відчувши холод. — А звідки ти знаєш, хто такий Читач?

— М-м-м, я тебе погано чую, любонько.

— Читач, — підкреслила Агата, перекрикуючи гучне скрипіння помпи. — Звідки ти знаєш це слово...

Калліс іще активніше почала качати воду.

— Бачила у книжці, напевно...

— Книжці? Якій книжці...

— Одній із казок, любонько.

«Звісно», — видихнула Агата, намагаючись розслабитися. Її мати завжди, здавалося, знала все про світ казок — як і всі батьки у Гавалдоні, які несамовито купували книжки у магазині містера Довіля, полюючи на звістки про дітей, викрадених Директором Школи. «В одній із книжок, напевно, йшлося про це, — спробувала переконати себе Агата. — Ось чому вона назвала мене Читачкою. Ось чому вона не здивувалася появі принца».

Та коли Агата подивилася на матір, яка досі стояла спиною до неї, то помітила, що чайник уже геть повний і вода ллється через край. Вона спостерігала за матір'ю, а та дивилася в нікуди, стиснувши руки і накачуючи воду дедалі швидше, ніби разом із водою викачуючи геть свої спогади. Поволі Агатине серце почало стискатися у грудях, а відчуття холоду — посилюватися... інтуїція підказувала їй, що мати не здивувалася появі Тедроса, не тому що читала казки... а тому, що їй усе це було знайоме з власного досвіду...

— Він повернеться у Ліси, одразу як прокинеться, — промовила Калліс, відпускаючи помпу.

Агата виринула зі своїх думок.

— Ліси? Та ми ледь вибралися живими звідти — а ти хочеш, щоб ми повернулися?

— Не ти, — промовила Калліс, досі стоячи спиною до Агати. — Він.

Агата спалахнула, збентежена.

— Тільки той, хто не знав справжнього кохання, може говорити так.

Калліс завмерла. Кістяний годинник пробив у важкій тиші.

— Ти насправді віриш, що це твій щасливий фінал, Агато? — запитала Калліс, не дивлячись на неї.

— Так має бути, мамо. Тому що я не кину його знову. І не кину тебе, — почала благодіти Агата. — Я думала, що зможу стати щасливою у Лісах, що зможу сховатися від реального життя... але не змогла. Я

ніколи не прагнула потрапити до казки. Усе, про що я мріяла, — це просинатися щоранку ось тут, знаючи, що маю маму і справжнього друга. Звідки мені було знати, що другом, зрештою, стане принц?

Агата зазирнула їй у вічі.

— Ти не знаєш, через що ми пройшли, щоб знайти одне одного. Ти не знаєш, яке Зло ми залишили позаду. Мені байдуже, якщо ми просидимо у цьому домі сотні років. Принаймні тут ми будемо разом. Принаймні ми будемо щасливі. Ти маєш дати нам шанс.

На закоптілій кухні запала тиша.

Калліс повернулася до доньки.

— А Софі?

Агата відповіла крижаним тоном.

— Зникла.

Мати дивилася на неї. Віддалені удари міського годинника долинули з площі, перш ніж вітер розвіяв їх. Калліс підхопила чайник і пішла до незграбної печі. Агата затамувала подих, спостерігаючи за іскоркою полум'я під чайником і матір'ю, яка поклала у воду декілька листочків полину і розмішувала їх черпаком, знову і знову, навіть після того як листя розпустилося.

— Гадаю, нам потрібні яйця, — врешті промовила мати. — Принци не їдять жаб.

Агата мало не впала, відчувши полегшення.

— О, дякую-дякую-дякую...

— Щоранку я замикатиму вас, коли йтиму до села. Варта не прийде сюди, якщо ми будемо обережні.

— Ти полюбиш його, як сина, мамо, ось побачиш... — Агата скривилася. — У село? Ти ж сказала, що не маєш пацієнтів.

— Не запалюйте вогнище та не відкривайте вікна, — наказала Калліс, наливаючи дві чашки чаю.

— А чому варта не прийде сюди? — наполягала Агата. — Хіба не логічно перш за все перевіряти саме це місце?

— Нікому не відповідайте на стук.

— Зажди — а що ж до Стефана? — запитала Агата, зрадівши. — Напевно, він зможе замовити слово перед Старійшинами...

Калліс рвучко розвернулася до неї.

— Насамперед не Стефан.

Їхні погляди зустрілися.

— Твій принц ніколи не буде належати цьому місцю, — м'яко промовила Калліс. — Ніхто не може сховатися від долі, не заплативши певну ціну.

У великих совиных очах матері з'явився такий жах, якого Агата ніколи раніше не бачила, ніби вона тепер говорила не про принца.

Агата перетнула кухню і міцно обійняла матір.

— Я обіцяю. Тедрос буде тут щасливий, так само як я, — прошепотіла вона. — І ти будеш дивуватися, як узагалі могла сумніватися у щасті двох закоханих, які так люблять одне одного.

Зі спальні почулися гуркіт і гупання. Позаду них відхилилася завіса, а потім зовсім упала, до кухні важко зайшов Тедрос — обшарпаний, він ледь тримався на ногах, його очі почервоніли. Він був напівоголений, до його рани приречено прилипли обірвані, просякнуті кров'ю шматки простирадла.

Він сів за стіл, понюхав суп, затиснув рота від приступу нудоти і відштовхнув тарілку геть.

— Нам потрібен міцний кінь, гострий меч, запас води та хліба із м'ясом для триденної подорожі. — Він подивився на Агату з посмішкою. — Сподіваюся, ти попрощалася, принцесо. Час вирушати до мого замку.

Першого тижня Агата ще вірила, що це чергове випробування з їхньої казки. І лише питання часу, коли дерев'яний поміст для вогнища розберуть, загроза смерті зникне, а Тедрос пристосується до життя у реальному світі. Спозираючи на свого принца, привабливого і милого, наче плюшевий ведмедик Тедді, принца, якого вона так кохала, Агата не сумнівалася, що вони знайдуть спосіб бути щасливими, незважаючи на те, як довго залишатимуться у домі.

Однак із настанням другого тижня всі відчували, який затісний їхній будиночок. Увесь час бракувало їжі, чашок, рушників; Тедрос і Різник билися, наче брати-вар'яти; Агата почала помічати дратівливі звички принца (він використовував усе мило, пив молоко просто з глека, весь час тренувався, видихаючи крізь рот); Калліс мала піклуватися про двох підлітків, яким не подобалося, що про них піклуються.

(«Навіть у Школі було краще, ніж тут», — скиглив Тедрос, знуджений до сліз. «Тож давай повернемося, і нехай тебе доріжуть», —

відповідала Агата.) Третього тижня Тедрос почав грати у регбі сам із собою, ухилився від невидимих супротивників, пошепки розмовляв із уявною командою і бився, наче тварина у клітці. Тим часом Агата лежала на ліжку, накривши голову подушкою, і досі сподівалася, що щастя ось-ось упаде із зірки, як хрещена-фея. Натомість одного дня на її ліжко впав Тедрос, коли ловив м'яча. Через це у нього розійшлися шви. Агата сильно вдарила його подушкою, Тедрос ударив її у відповідь, і невдовзі кіт опинився в унітазі. Коли вони лежали на ліжку, вкриті пір'ям, а Різник обтікав у кутку, Агатине питання повисло в повітрі без відповіді:

— Що з нами сталося?

Коли розпочався четвертий тиждень, Тедрос і Агата відмовилися проводити час разом. Тедрос припинив робити божевільні вправи і сидів, зсугнутий, біля вікна на кухні, неголений і брудний, мовчки вдивляючись у Нескінченні Ліси. Агата переконувала себе, що він сумує за домом так само, як вона колись у його світі. Але з кожним днем на його обличчі з'являлася чорна мука, і дівчина усвідомила, що це більше, ніж туга за домом, — це була провина від розуміння, що десь там, у далекій країні, невдовзі не буде нового короля, бо він не прийме корону батька. Але Агаті бракувало слів, аби заспокоїти його, вона не могла підібрати жодного, яке б не звучало егоїстично чи банально. І вона знову і знову перечитувала старі казки, ховаючись під простирадлом.

Дивлячись, як прекрасні принцеси цілують хвацьких принців, вона не могла збагнути, чому її Довго і Щасливо пішло прахом. Усі ці казки були сплетені так ретельно і переконливо... а що більше вона думала про власну історію, то більше з'являлося нез'ясованих питань. Що сталося з її подругами: Дот, Анаділь, Естер, які ризикували життям у «Випробуванні» заради неї? Що сталося з дівчатами, які були приречені на війну з Аріком і його хлопцями? А з леді Лессо і професоркою Даві, що зіштовхнулися з Директором Школи, який повернувся? Серце Агати стислося. А якщо Директор Школи почне знову викрадати дітей із Гавалдона? Вона подумала про батьків, які знову втрачатимуть дочок та синів... про Трістана і його батьків, які, напевно, дізналися про його загибель... про рівновагу в Лісах, що була порушена на користь смерті і Зла... про свою колишню подругу, залишену напризволяще...

«Софі».

Цього разу вона не відчула жодної люті до цього імені. Лише відлуння, наче пароль до глибин серця.

«Софі».

Софі, її вона любила доброю і злою. Софі, вона кохала її і дівчиною, і парубком. Софі, яку вона заприсягнулася завжди захищати, у молодості чи старості, доки смерть не розлучить їх.

Чому ти повернулася спиною до найкращої подруги? Чому ти залишила її?

«Через хлопця».

Вона почервоніла від сорому.

«Через хлопця, який зараз терпіти не може мого вигляду».

Серце Агати стало маленьким і твердим, наче кришталь. Увесь цей час вона думала, що має обрати між Софі й Тедросом, щоб отримати щасливе закінчення. І щоразу, коли вона обирала когось одного, історія починалася спочатку і світ ставав іще більш розбалансованим. Кожна думка про Софі, яка залишилася у вежі на самоті з жахливим лиходієм, викликала в Агати глибоке відчуття провини, важкий страх, начебто вона потрапила до пастки чистилища, створеної власноруч, наче вона зазнала невдачі не тоді, коли обрала принца, замість найкращої подруги... а тоді, коли взагалі вирішила когось обирати.

— Я теж про неї думаю.

Вона озирнулася і побачила Тедроса біля вікна, що дивився на неї. Його губи тремтіли.

— Про те, що ми просто покинули її, — промовив він низьким голосом, його очі наповнювалися сльозами. — Я знаю, що вона поганий друг, що вона зла, я знаю, що Філіп був брехнею... але ми просто покинули її... із тим монстром. Ми всіх їх покинули. Цілу Школу... щоб урятуватися самим. Який із мене принц, Агато? Що б про це подумав мій батько?

Сльози потекли зарослими щоками.

— Я не хочу залишати твою матір. Справді. Але ми не щасливі. Бо лиходій досі живий. Бо ми зовсім не герої. Ми... боягузи.

Агата зазирнула у збентежене чесне обличчя принца і пригадала, чому покохала його.

— Це ще не наше щасливе закінчення, чи не так? — зітхнула вона.

Тедрос посміхнувся, його колишнє сійво повернулося.

І вперше, відтоді як вони опинилися вдома, Агата теж посміхнулася.

3

Нова чи стара

Може, ми маємо заплющити очі, — промовив Тедрос.

— А може, станцювати під дощем у піжамах, співаючи «Коло навколо Рози»{2}, — пробурмотіла Агата. Різник спав у неї на колінах.

— Уже минув обідній час, і я зголодніла. Скільки разів ми можемо намагатися?

— О, вибач. Може, ти знаєш краще місце перебування на цю мить?

Агата подивилася на таргана, що пробіг повз, пропхався під вхідними дверима та зник.

— Ти правий, — сказала вона і закрила очі.

— Гаразд, — вдихнув Тедрос, теж заплющуючи очі. — Один... два... три!

Вони напружили обличчя і обоє навели вказівні пальці одне на одного. Вони водночас видихнули і розплющили очі.

Жоден із пальців не засвітився.

Тедрос придивився до Агатиного.

— Ти забагато гризеш нігті.

— Заради всього святого. Ми не зможемо потрапити у Ліси, якщо наші чари не повернуться, — grimнула вона, пхаючи руки до кишень.

— Чари переслідують емоції. Цього ми навчилися в Школі. Ти сам це сказав! Якщо ми загадаємо бажання водночас, то ворота мають відчинитися...

— Це якщо жоден із нас не має сумнівів, — промовив Тедрос.

— То я пропоную тобі їх подолати, — роздратовалася Агата, випростовуючись. — Давай-но спробуємо вранці. Мати ніколи так довго не затримувалася. Вона може повернутися будь-якої миті...

— Агато.

Вона побачила, що Тедрос криво посміхнувся до неї, вираз його обличчя промовляв, що він знає, про що саме вона думає, навіть якщо вона щосили намагається це приховати.

— Ти розумніший, ніж виглядаєш, — насупилася вона і знову сіла.

— А ти славишся тим, що не судиш про книжку за обкладинкою, — він сів поруч. — Якщо ти хочеш спершу попрощатися з мамою...

— Це посилить сумніви, — пробурмотіла Агата. — Як би ти повідомив матері, що назавжди залишаєш її?

— Не знаю. Мати покинула мене, не сказавши навіть «до побачення», — відповів Тедрос.

Агата подивилася на нього, несподівано відчувши себе вкрай по-дурному. Тедрос підсів ближче.

— Що таке, кохана? — запитав він. — Чого ти насправді боїшся?

Агата відчула, як наростає паніка, щось підступає до горла і вона не може цього стримати...

— А якщо проблема в мені? — белькотіла вона. — Щоразу, коли я намагаюся стати щасливою, все йде шкереберть. Спочатку з Софі, потім із тобою, усі мої думки обертаються навколо того, що все це не через нас... а через мене. Я — дівчина, яка руйнує всі казки. Дівчина, якій судилося бути самотньою. Ось чому я боюся залишати матір. Тому що, можливо, мені не судилося бути з тобою, Тедросе? Що як мені судилося жити і померти тут, так само як мамі, так і не знайшовши кохання?

Тедрос завмер, приголомшений.

Агата відчула, як повітря поступово повертається до легенів, наче з грудей прибрали величезну брилу.

Принц провів пальцем між брусками на підлозі.

— Ми бачимо лише закінчені книжки, Агато. Звідки нам знати, може, кожне Довго і Щасливо потребувало декількох спроб? Подумай про це. Щоразу, коли ти залишаєш Ліси, ти намагаєшся повернутися до старого життя. Але цього разу все відбувається по-іншому, хіба ні? Коли ми досягнемо нашого істинного фіналу, ти отримаєш нове життя зі мною. Ми будемо захищати моє королівство, поки не постаріємо і не передамо його нашому спадкоємцю. Так само як це зробив мій батько, і його батько, і всі, хто був до них.

Дивлячись на нього, Агата усвідомила, якою егоїстичною і безсердечною вона була, утримуючи принца тут.

— Я обіцяю, — промовив Тедрос, стискаючи її руку. — Цього разу ми будемо щасливі.

— Гаразд, припустімо, ми повернемося до Школи Добра і Зла, — погодилася Агата. — Який твій план?

— Усе виправити, звичайно, — пирхнув Тедрос. — Рятуюмо Софі, вбиваємо Директора Школи, забираємо Екскалібур, звільняємо інших учнів, ти і я вирушаємо до Камелоту після мого шістнадцятиріччя на мою коронацію. Кінець. — Він помовчав. — Справжній «Кінець».

Агата видала звук, який нагадував щось середнє між кашлем та чханням.

— Авжеж, Софі теж може піти з нами, якщо для тебе це важливо, — зітхнув він.

— Тедросе, коханий, — різко промовила Агата. — Ти вважаєш, що ми зможемо просто, немов у танці, пройти крізь шкільні ворота і вбити Директора Школи, на кшталт того, як ми заходимо до крамниці, щоб купити цукерки?

— Я так думаю, щоб зараз купити будь-що у крамниці, нам доведеться здолати значно більше перешкод, — сказав Тедрос, зиркаючи на зачинені три дверні замки.

Агата відпустила його руку і приготувалася до суперечки.

— По-перше, Директор Школи — всемогутній чаклун, якого ми востаннє бачили, коли він постав із мертвих, став знову молодим, проткнув тебе твоїм же мечем. По-друге, з того, що ми знаємо, він убив Щасливців і всі на його боці. По-третє, ти не думаєш, що він має охорону та пастки, і...

— Мерлін говорив: «Хвилювання не вирішує проблем. Лише викликає гази», — позіхнув Тедрос.

— Я забираю назад свої слова про твій розум, — простогнала Агата.

Кіт поворухнувся і зіскочив з її рук, але спочатку чхнув Тедросу на коліно. Принц дав йому ляща тильною стороною долоні, і Різник утік, кинувши на Агату відразливий погляд через такий невдалий вибір хлопця.

— Він любить мене, — промовила Агата, спостерігаючи, як кіт гризе голову мертвої канарки.

— Агато, подивися на мене.

— Тедросе, ти навіть не маєш свого меча, не кажучи про план. Ми загинемо.

— Агато, подивися на мене.

Вона так і зробила, схрестивши руки на грудях.

— Ти не можеш спланувати казку так само, як не можеш спланувати, у кого ти закохаєшся. У цьому весь сенс казок, — зауважив Тедрос. — А якби і могла. Яка втіха від того, щоб пройти крізь усі випробування, знаючи наперед, що відбуватиметься? Усе, що ми знаємо, — що Добро завжди перемагає, так? Тобто якщо Добро ще не вбило Зло в нашій казці, історія не може закінчитися. Коли ми загадаємо бажання, ми повернемося до місця, до якого належимо, і знайдемо наше щасливе закінчення. Довіряй своїй казці, Агато. Ми дізнаємося, що робити, коли настане час.

КУПИТИ